

Bruxelles, 3.6.2026
COM(2026) 268 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

OceanEye: o inițiativă a UE de observare a oceanelor

Introducere

OceanEye este o inițiativă a UE care are rolul de a stimula **observarea oceanelor**¹, de a ne îmbunătăți capacitatea de a înțelege și de a gestiona mediul marin și activitățile maritime, precum și de a consolida baza industrială și de inovare aferentă a Europei.

Pe baza activelor și a acțiunilor existente ale UE, OceanEye servește drept **mecanism central de punere în aplicare a Pactului european privind oceanul planetar, precum și a viziunii Strategiei maritime industriale a UE de a ancora poziția de lider a Europei în tehnologiile și segmentele de piață emergente**. Inițiativa poziționează UE ca partener mondial de încredere, acțiunea sa fiind ferm ancorată în știință, și urmărește să aducă oceanul planetar în centrul societăților și al economiei noastre.

În spiritul inițiativei „**Alegeți Europa**”², OceanEye se bazează pe ambiția **vizionară** în ceea ce privește observarea oceanelor, prezentată în **propunerea Comisiei pentru programul Orizont Europa 2028-2034**³. Inițiativa urmărește ca UE să asigure *până în 2035 35 % din sistemul global de observare a oceanelor, să asigure 35 % din piața tehnologiilor de observare a oceanelor și să devină principalul furnizor de informații privind oceanele din întreaga lume*.

Oceanul acoperă 70 % din suprafața terestră, însă doar 5 % din aceasta a fost explorată și cartografiată. Observarea oceanelor este o infrastructură esențială, nu o capacitate opțională.

Trebuie să susținem oceanul care ne susține. Oceanul are o **importanță strategică**, stând la baza **securității, prosperității și rezilienței** noastre. Oceanul este cel mai mare absorbant de carbon și, prin urmare, aliatul nostru în lupta împotriva încălzirii globale, și generează 50 % din oxigenul de care avem nevoie⁴. De asemenea, el este o componentă centrală a **cicluului apei** și oferă o multitudine de **resurse**, în special ca sursă vitală de alimente prin pescuit și acvacultură, care sunt, de asemenea, esențiale pentru suveranitatea alimentară europeană, coeziunea teritorială și sistemele alimentare durabile. Gestionarea durabilă a activităților marine este esențială pentru menținerea funcțiilor societale esențiale într-o varietate de sectoare.

De asemenea, oceanul este un spațiu geopolitic esențial pentru **transportul maritim, infrastructura energetică și digitală, securitatea maritimă și apărare**. Într-o eră a amenințărilor hibride în continuă evoluție, reziliența acestor infrastructuri maritime critice a devenit o prioritate strategică, ceea ce face ca o cunoaștere constantă a oceanelor să fie indispensabilă pentru protejarea intereselor, a autonomiei strategice și a poziției de lider a

¹ Observarea oceanelor poate fi definită ca suma capacităților utilizate pentru observarea oceanelor, prin satelit, *in situ*, cât și prin orice alte mijloace. Aceste capacități sunt desfășurate prin activități permanente și ad-hoc, utilizând sisteme de monitorizare consacrate, platforme de observare, instrumente, nave maritime, vehicule autonome și alte instrumente.

² https://commission.europa.eu/topics/research-and-innovation/choose-europe_en?prefLang=ro.

³ Propunere de DECIZIE A CONSILIULUI de instituire a programului specific de punere în aplicare a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa pentru perioada 2028-2034, de stabilire a normelor de participare și de diseminare în cadrul programului și de abrogare a Deciziei (UE) 2021/764, COM(2025) 544 final.

⁴ [The ocean – the world’s greatest ally against climate change \(Oceanul – cel mai mare aliat de la nivel mondial împotriva schimbărilor climatice\) |Organizația Națiunilor Unite](#).

Europei într-o lume aflată în schimbare rapidă. De asemenea, **parteneriatele pentru securitate și apărare**⁵ ale UE cu țări din afara UE, inclusiv cu Regatul Unit, Norvegia, Canada și India, reflectă importanța tot mai mare a observării oceanelor în consolidarea eforturilor comune în materie de securitate maritimă.

Prin urmare, **un sistem funcțional de observare a oceanelor este esențial pentru:**

- generarea de date constante și de înaltă calitate privind procesele fizice, chimice și biologice ale oceanelor, care sunt esențiale pentru **protejarea și refacerea sănătății oceanelor**, pentru conservarea biodiversității marine și pentru menținerea serviciilor ecosistemice vitale pe care le oferă oceanul;
- furnizarea de informații fiabile privind oceanele, necesare pentru operațiuni și cadre de reglementare sigure, eficiente și cu impact redus în sectoare precum pescuitul, acvacultura, biotehnologia, energia offshore, turismul, porturile și transportul maritim, finanțele sau asigurările, stimulând astfel **competitivitatea unei economii albastre sustenabile, regenerative și încă în mare măsură neexploatate**;
- crearea de **noi oportunități de cerere pentru baza de producție maritimă a Europei**, legate de nave, echipamente și tehnologii specializate (de exemplu, nave de cercetare oceanografică, drone, transportoare de drone, senzori, robotică subacvatică), promovând poziția de lider tehnologic și suveranitatea industrială a Europei;
- consolidarea pregătirii și a rezilienței regiunilor costiere, insulare și ultraperiferice prin îmbunătățirea **previziunilor meteorologice și climatice, a evaluărilor riscurilor** și a sistemelor de alertă timpurie pentru a sprijini comunitățile și actorii din economia albastră să se adapteze la efectele schimbărilor climatice și la alte pericole naturale și provocate de om, inclusiv la riscurile geologice, poluarea marină și deșeurile marine, accidentele de transport și perturbările geopolitice;
- îmbunătățirea conștientizării situației maritime, a informațiilor situaționale și a protecției infrastructurilor critice offshore și submarine, contribuind astfel la consolidarea **securității, siguranței și apărării maritime**.

Observarea oceanelor este, de asemenea, **un sector economic în sine, cu un puternic potențial de creștere**. Se estimează că fiecare euro investit în sisteme de observare a oceanelor generează un randament de 5-6 EUR în beneficii economice și societale⁶. UNESCO a estimat **investițiile publice** în observarea globală *in situ* a oceanelor la 0,85-1,3 miliarde EUR pe an, ceea ce acoperă doar 60-70 % din sistemul necesar⁷. Alte surse estimează cheltuielile anuale globale la 2 miliarde EUR, din care aproximativ 500 de milioane EUR în UE⁸. În același timp, toate activitățile economice ale SUA legate direct de produsele și serviciile de observare a oceanelor au fost estimate la 7 miliarde EUR și deservesc un ecosistem de afaceri mult mai mare, evaluat la 35-80 de miliarde EUR⁹.

⁵ https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-security-and-defence-partnerships_en?ettrans=ro.

⁶ https://cdn.ioos.noaa.gov/media/2017/12/ioos_devplan.pdf și https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2021/07/value-chains-in-public-marine-data_ec9a528e/d8bbdcfa-en.pdf.

⁷ <https://www.unesco.org/sites/default/files/medias/files/2022/02/en-ocean-presskit.pdf>.

⁸ Date colectate prin intermediul Grupului de experți pentru observarea oceanelor și din alte rapoarte.

⁹ NOAA, 2021. *The Ocean Enterprise 2015 – 2020: A study of U.S. New Blue Economy business activity* (Întreprinderea oceanică 2015-2020: un studiu al activității comerciale a noii economii albastre din Statele Unite).

OceanEye își propune:

- (1) **consolidarea eforturilor naționale și europene și a structurilor de coordonare** axate pe observațiile oceanice *in situ*;
- (2) **crearea unei alianțe internaționale** pentru consolidarea Sistemului global de observare a oceanelor;
- (3) **instituirea unui sistem european digital al oceanelor**, care să integreze serviciile europene existente de cunoaștere a mediului marin și să fie alimentat atât de observații *in situ*, cât și de observații prin satelit, în vederea asigurării unor servicii operaționale, facilitând în același timp inovarea și serviciile cu valoare adăugată **și creând noi piețe pentru baza de producție maritimă a Europei.**

Uniunea Europeană și statele sale membre au investit semnificativ în observarea oceanelor în ultimele decenii. UE și-a asumat treptat o poziție de **lider mondial** în ceea ce privește furnizarea de date, cunoștințe și servicii de prognoză integrate privind oceanele și deține un lanț valoric al cunoașterii mediului marin de prim rang la nivel mondial, susținut de trei active strategice:

- **Copernicus**, în special serviciul său marin¹⁰;
- **Rețeaua europeană de observare și date privind mediul marin (EMODnet)**¹¹;
- **WISE-Marine** și **WISE Freshwater**¹².

Aceste active, precum și platforme de date și cunoștințe mai specifice¹³ și viitoarea **platformă europeană Digital Twin Ocean**¹⁴ permit UE să monitorizeze starea oceanelor atât la nivel local, cât și la nivel mondial. Ele **depind de fluxuri de date oceanice continue, de înaltă calitate, *in situ*, precum și spațiale și globale.**

Cu toate acestea, **observarea oceanelor** în Europa și la nivel mondial **este fragmentată și nu dispune de un angajament operațional sistemic și de eficiență, confruntându-se cu constrângeri extreme în materie de finanțare, care sunt exacerbate și mai mult de schimbările geopolitice.** Dependența de sisteme de observare subfinanțate și din ce în ce mai fragile expune activele și serviciile de cunoaștere de la nivelul UE și de la nivel mondial la perturbări, lacune în materie de date și influență politică, creând riscuri de dependență strategică.

Inițiativa OceanEye este concepută pentru a sprijini dezvoltarea și punerea în aplicare a unui **sistem operațional cuprinzător de observare a oceanelor**, care să conecteze nivelurile național, european și internațional în mod dinamic și structural, pe baza unui sistem operațional care constă în **observații din spațiu** (Copernicus, Agenția Spațială Europeană și agențiile spațiale naționale) și ***in situ*** (în principal de la infrastructurile naționale, dar și de la cele europene); **precum și sistemele digitale: sisteme de date naționale și europene** (centre naționale de date oceanografice, EMODnet), **infrastructuri de prelucrare și modelare** (de

¹⁰ <https://marine.copernicus.eu/>.

¹¹ <https://emodnet.ec.europa.eu>.

¹² <https://water.europa.eu>.

¹³ Cum ar fi cele pentru transportul maritim și pescuit ale EMSA, EFCA și Centrul Comun de Cercetare.

¹⁴ <https://www.edito.eu/european-digital-twin-ocean-about/>.

exemplu, serviciul Copernicus pentru mediul marin, platforma europeană Digital Twin Ocean, cadrul de modelare Blue2 al CE) și furnizarea de **servicii operaționale**.

Urmând modelul de monitorizare și prognoză meteorologică operațională, aceste elemente vor crea un sistem în care țările își structurează și își coordonează contribuția observărilor oceanice *in situ* și, în schimb, își optimizează beneficiile generate de serviciile de monitorizare, prognoză și specifice sectorului oceanic de cea mai înaltă calitate la nivel local, regional și mondial.

Inițiativa OceanEye se bazează pe patru piloni strategici:

- **Pilonul I** se axează pe consolidarea **observării *in situ* a oceanelor**, pe îmbunătățirea schimbului de date și a utilizării lor prin instituirea unui **cadru de guvernanta al UE, care să fie corelat în mod corespunzător cu celelalte componente ale Sistemului european de observare a oceanelor**;
- **Pilonul II** se axează pe dimensiunea internațională, în special prin lansarea unei **alianțe internaționale** pentru a sprijini Sistemul global de observare a oceanelor¹⁵;
- **Pilonul III** se axează pe dezvoltarea unor piețe și sectoare inovatoare legate de observarea oceanelor, inclusiv prin intermediul platformei europene Digital Twin Ocean;
- **Pilonul IV** se axează pe promovarea implicării, a înțelegerii, a încrederii și a unei legături emoționale cu oceanele prin **parteneriate strategice, activități de informare, educație și competențe, cultură** și asumarea responsabilității de către societate.

Pilonul I: Guvernanta UE – sprijinirea Sistemului european de observare a oceanelor

Deși infrastructurile de **observare spațială** actuale și planificate sunt bine organizate (prin cooperarea dintre UE, Agenția Spațială Europeană, Organizația Europeană pentru Exploatarea Sateliților Meteorologici, agențiile spațiale naționale și internaționale), sunt necesare eforturi suplimentare pentru o mai bună organizare a diferitelor infrastructuri și programe de **observare *in situ*** într-un mod mai eficient. Aceasta include îmbunătățirea integrării activelor UE de cunoaștere a mediului marin cu activele naționale, ceea ce ar consolida, de asemenea, sistemele digitale corespunzătoare.

În mod similar, infrastructurile digitale, în special IA, calculul de înaltă performanță și sistemele de tip cloud, sunt factori fundamentali pentru observarea oceanelor și le-au transformat potențialul. Cu toate acestea, în prezent, entitățile europene și naționale utilizează infrastructuri bazate pe cercetare care nu sunt concepute pentru a oferi servicii operaționale, sigure și continue.

¹⁵ Textul utilizează termenul „sistem global de observare a oceanelor” integral pentru a face trimitere la **sistemul** global de observare constantă a oceanelor, iar acronimul **GOOS** pentru a face trimitere la **programul** condus de Comisia Oceanografică Interguvernamentală (IOC) a UNESCO (<https://goosocean.org/who-we-are/>).

Lipsa coordonării și a guvernantei, atât la nivel național, cât și la nivel european, duce la ineficiențe, costuri financiare și lacune critice în ceea ce privește monitorizarea, limitând beneficiile pe care statele membre le primesc din investițiile lor.

1.1. Instituirea unui cadru european de guvernanță pentru observarea oceanelor

Comisia propune instituirea unei structuri de guvernanță pentru observarea europeană a oceanelor. Aceasta va fi instituită prin actul legislativ privind oceanele (programat pentru sfârșitul anului 2026) și se va baza pe structurile existente, cum ar fi Consiliul european pentru oceane¹⁶. Tabloul de bord al Pactului privind oceanul planetar, care urmează să fie lansat la sfârșitul anului 2026, va contribui, de asemenea, la monitorizarea progreselor înregistrate.

Obiectivul acestui cadru de guvernanță pentru observarea oceanelor este de a consolida întregul lanț valoric al cunoașterii mediului marin prin furnizarea unei interfețe structurate între nevoile de observare și furnizorii de cunoștințe din toate sectoarele și politicile. Cadrul de guvernanță va sprijini definirea și aprobarea cerințelor operaționale ale sistemului, îmbunătățind în același timp organizarea și coordonarea sa generală. Pentru a realiza acest lucru, el va reuni toți actorii relevanți, într-un mod structurat.

În primul rând, UE și statele membre, sprijinite de organisme tehnice la nivel național și european, se vor concentra pe adoptarea unor standarde comune și a unor măsurători operaționale *in situ*. În al doilea rând, va asigura interfața cu alți actori de la nivel european și național responsabili pentru alte componente. În al treilea rând, se va adresa utilizatorilor, cum ar fi comunitatea de cercetare, precum și altor părți interesate și utilizatori (cum ar fi sectoarele energiei maritime și offshore, actorii culturali, profesioniștii din domeniul educației etc.). În final, va stabili o interfață relevantă și poziții europene și naționale comune față de comunitățile internaționale, exprimate printr-un dialog cu EuroGOOS¹⁷.

Direcțiile de lucru ar putea include:

- stabilirea în comun a priorităților, identificarea domeniilor de interes strategic pentru dezvoltarea tehnologică, acorduri privind foile de parcurs și specificațiile tehnice pe baza nevoilor comune;
- coordonarea infrastructurilor europene de cercetare. De exemplu, aceasta ar putea include nave de cercetare (pe baza experienței EuroFleets¹⁸), precum și o potențială colaborare cu industria (de exemplu, prin intermediul navelor de pescuit cu senzori multipli) pentru a aborda lacunele actuale în colectarea datelor privind mediul marin;
- proiectarea sistemului, metrologia, elaborarea de standarde comune (de exemplu, standarde privind metodele de observare și măsurare, date și metadate, prelucrarea datelor, infrastructuri digitale și cerințe de raportare etc.), strategii și instrumente de planificare;

¹⁶ Grupul de experți la nivel înalt care sprijină punerea în aplicare a Pactului european privind oceanul planetar.

¹⁷ <https://eurogoos.eu/>.

¹⁸ Obiectivul Eurofleets, înființată cu ajutorul unor proiecte europene de cercetare succesive, este de a consolida cooperarea și coordonarea între flotele oceanografice europene pentru a optimiza și a facilita desfășurarea acestor instalații marine naționale, a se vedea <https://www.eurofleets.eu/>.

- facilitarea mecanismelor multianuale de cofinanțare, a sinergiilor dintre programe și fonduri;
- acțiuni coordonate în peisajul mondial (în cadrul organismelor mondiale, cum ar fi IOC, Organizația Meteorologică Mondială sau convențiile maritime regionale);
- politicile în materie de date, care urmează să fie detaliate în cadrul viitoarei propuneri referitoare la un act legislativ privind oceanele, ținând seama de mai multe elemente critice, cum ar fi angajamentele naționale, ale UE și internaționale, competențele statelor membre, autonomia europeană și națională, acordurile internaționale existente, constrângerile legate de securitate, protecția informațiilor sensibile și de securitate legate de activitățile economice și de activitățile de gestionare a resurselor, precum și de alte considerații juridice și operaționale relevante. Având în vedere caracterul sensibil al observării oceanelor în contextul securității maritime, este esențial să se stabilească o abordare echilibrată și convenită de comun acord în ceea ce privește schimbul de date între părțile relevante, atunci când este necesar;
- oportunitățile de îmbunătățire a schimbului de date, întrucât accesul la date *in situ* de înaltă calitate este esențial pentru sistemul digital european privind oceanele și pentru dezvoltarea aplicațiilor platformei europene Digital Twin Ocean, în special a celor cu caracter local și sectorial.

Statele membre sunt încurajate să instituie o structură națională de coordonare, menită să sporească eficiența și eficacitatea activităților naționale și europene de observare a oceanelor.

1.2. Instituirea unui sistem digital european al oceanelor

Integrarea serviciului Copernicus de monitorizare a mediului marin și a EMODnet într-un **sistem digital european privind oceanele**, precum și cu interfețele adecvate cu Sistemul european de informații privind apa (WISE) în domeniul marin, cu Sistemul european de informații privind apa pentru apa dulce și alte active va continua să deblocheze potențialul lor, va reduce fragmentarea și va asigura un flux operațional neîntrerupt de informații de la serviciile de observare la serviciile de cunoaștere. Această simplificare, sprijinită de o operațiune la scară industrială, va genera câștiguri în materie de resurse și productivitate, creând un punct de intrare unic și fiabil pentru părțile interesate, maximizând în același timp valoarea și impactul activelor UE de cunoaștere a mediului marin.

Prin îmbunătățirea colectării, a accesului, a partajării și a interoperabilității datelor privind oceanele, sistemul va stimula inovarea în întreaga economie albastră și va consolida competitivitatea industriilor și a furnizorilor de servicii europeni. Va accelera dezvoltarea de noi aplicații digitale, capacități de prognoză și soluții bazate pe date atât pentru utilizatorii publici, cât și pentru cei privați, sprijinind dezvoltarea unei piețe bazate pe date.

Această infrastructură digitală va permite monitorizarea implementării infrastructurii de observare a oceanelor, ceea ce va contribui la îmbunătățirea coerenței și a coordonării între diferiții contributory la nivel european și mondial.

Acest sistem digital operațional emergent ar putea beneficia de o guvernare integrată cu Copernicus, care include în prezent Comitetul de configurare Copernicus și Forumul utilizatorilor Copernicus. În perspectiva amplă a unui sprijin eficace pentru utilizările din domeniul mediului, al economiei albastre și al securității, guvernarea integrată va permite

crearea unor interacțiuni dinamice cu toate serviciile Copernicus, inclusiv cu serviciile climatice, de urgență, de securitate și de supraveghere maritimă, precum și în plus față de serviciul guvernamental de observare a Pământului (EOGS) propus¹⁹.

Utilizatorii din domeniul apărării și securității au nevoi operaționale și de securitate specifice. În consecință, ar putea fi necesară **înstituirea unor centre de colectare/scuturi tematice specifice** pentru producerea și distribuirea de date și informații specifice și sigure, care să contribuie, după caz, la inițiativele emblematiche naționale și europene în domeniul apărării și la alte structuri (de exemplu, proiecte europene de interes comun în domeniul apărării sau evaluări strategice de mediu).

Urmând modelul de monitorizare și prognoză meteorologică operațională, acest sistem digital european privind oceanele va oferi servicii fiabile și operaționale utilizatorilor dintr-o gamă largă de sectoare și aplicații. Această integrare este o condiție prealabilă pentru ca **platforma europeană Digital Twin Ocean să poată deveni operațională până în 2030** și să funcționeze ca un serviciu public cuprinzător și de încredere pentru cunoștințele, prognoza și procesul decizional privind oceanele, inclusiv o abordare de la izvor la mare care să reflecte prioritățile Strategiei europene pentru reziliența în domeniul apei.

Mercator Ocean International este în prezent însărcinată de Comisia Europeană cu implementarea serviciului Copernicus pentru mediul marin și este unul dintre principalii dezvoltatori ai platformei europene Digital Twin Ocean. Transformarea sa în curs într-o organizație interguvernamentală va oferi stabilitatea pe termen lung și asumarea în comun a responsabilității impuse de rolul său strategic și va contribui la asigurarea unei conectări eficiente a sistemului digital european privind oceanele cu infrastructurile și sistemele digitale naționale și a dependenței de acestea. Prin implicarea sa în Copernicus, Mercator Ocean International va contribui, de asemenea, la OceanEye.

Prin urmare, Comisia propune reunirea activelor europene existente de gestionare a cunoștințelor în domeniul marin într-un sistem digital european privind oceanele, prin extinderea domeniului de aplicare al serviciului Copernicus privind mediul marin.

Pilonul II: Dimensiunea internațională

2.1. O alianță internațională pentru sistemul global de observare a oceanelor

GOOS (*Global Ocean Observation System* – Sistemul global de observare a oceanelor) coordonează un sistem global de observare constantă **in situ** a oceanelor, bazat pe variabilele oceanice esențiale (EOV) din domeniul fizicii, al biogeochimiei, al biologiei și al ecosistemelor. Prin intermediul unei infrastructuri integrate la nivel mondial de rețele de observare a oceanelor și al inițiativelor naționale și regionale de observare, sistemul oferă baza pentru furnizarea de informații esențiale privind oceanele, care sprijină gestionarea ecosistemică, economiile și comunitățile din întreaga lume.

¹⁹ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/developing-reconnaissance-capabilities-eu-level-2024-01-23_en.

În pofida rolului esențial al observării *in situ* a oceanelor, sistemul rămâne vulnerabil la perturbări financiare și geopolitice. El depinde încă în mare măsură de un număr mic de contribuitori importanți și nu dispune de o capacitate de rezervă suficientă pentru a asigura stabilitatea pe termen lung²⁰.

Componentele-cheie, cum ar fi Argo și sistemele legate la cheu²¹ din zonele tropicale, sunt expuse riscului de degradare, previziunile indicând o pierdere de 35 % a capacității Argo până în 2030 dacă nu se iau măsuri corective. Persistă lacune semnificative în emisfera sudică, în regiunea arctică, în zonele de adâncime și de coastă.

UE depinde în mare măsură de sistemul global de observare a oceanelor. Serviciile emblematice, cum ar fi cele oferite de Copernicus (în principal serviciile de supraveghere marină, maritimă și climatică) și de platforma europeană Digital Twin Ocean, necesită date globale continue și de înaltă calitate privind oceanele, care au un impact critic asupra serviciilor de monitorizare și prognoză a performanței. O mare parte din aceste date privind oceanele de la nivel mondial nu se află sub controlul direct al UE.

Pentru a aborda aceste provocări, UE și statele sale membre ar trebui să își consolideze diplomația privind oceanele, acțiunile de informare și parteneriatele strategice cu țările terțe care împărtășesc aceeași viziune în ceea ce privește datele de observare a oceanelor, precum și să își intensifice și să își coordoneze mai bine sprijinul pentru sistemul global de observare a oceanelor. Ele ar trebui să își asume un rol de lider mai puternic la nivel mondial și să solicite partenerilor internaționali să se alăture UE în ceea ce privește intensificarea contribuțiilor lor și partajarea responsabilității pentru susținerea sistemului global de observare a oceanelor. În schimb, țările ar obține beneficii dacă ar avea mai multe observații colectate de omologii lor, generând cunoștințe de înaltă calitate privind domeniul maritim.

Prin urmare, Comisia propune:

- **Lansarea unei alianțe internaționale care să sprijine sistemul global de observare a oceanelor**

Obiectivele alianței internaționale vor fi:

- extinderea sprijinului pentru sistemul global de observare a oceanelor, inclusiv prin contribuții financiare sau în natură;
- îmbunătățirea abordării în materie de guvernanta a sistemului global de observare a oceanelor pentru a-l face mai structurat, mai eficace și finanțat într-un mod mai echitabil, asigurând în același timp colectarea continuă a datelor și accesul continuu la ele;
- susținerea infrastructurii existente de observare a oceanelor (planoare, balize, observatoare, flotoare Argo etc.);
- eliminarea lacunelor critice în materie de observare *in situ*, finalizarea rețelelor globale, extinderea lor în domenii costiere și abordarea aspectelor omise;

²⁰ A se vedea Raportul de situație din 2025, disponibil la adresa <https://www.ocean-ops.org/goosreport/goosreport2025.pdf>.

²¹ Flotoarele ARGO sunt instrumente autonome **flotante** care măsoară, de regulă, temperatura și salinitatea în întreaga **coloană de apă**, care ies la suprafață periodic pentru a transmite date prin satelit. Sistemele legate la cheu sunt sisteme **fixe** de observare a oceanelor ancorate, care măsoară în permanență condițiile oceanice și atmosferice, cum ar fi temperatura, vânturile și curenții.

- sprijinirea angajamentelor internaționale și multilaterale, inclusiv punerea în aplicare a obiectivului de dezvoltare durabilă nr. 14 și a Acordului BBNJ (privind biodiversitatea marină în zonele care nu intră sub jurisdicție națională)²², permițând luarea de decizii bazate pe dovezi.

Membrii alianței internaționale pentru sistemul global de observare a oceanelor pot fi țări, organizații filantropice și parteneri privați. Ele ar trebui să își asume angajamente în conformitate cu capacitățile lor. Aceste angajamente pot include mobilizarea resurselor financiare, asigurarea accesului la capacități de observare (cum ar fi nave de observare, senzori, drone și cabluri submarine), investiții în infrastructuri de observare și digitale și/sau asigurarea accesului la acestea, alocarea de capacități umane și tehnice către IOC sau GOOS și punerea la dispoziție a datelor corespunzătoare. Participarea la alianța internațională va asigura o mai bună coordonare a eforturilor globale de observare a oceanelor, sporind astfel eficacitatea utilizării infrastructurii și a activelor.

- **Instituirea unui parteneriat strategic cu IOC**

În calitate de organism interguvernamental care coordonează GOOS și schimbul internațional de date și informații oceanografice, IOC oferă cadrul instituțional în care sunt definite prioritățile strategice, standardele și modalitățile de punere în aplicare.

Prin intermediul guvernancei structurate OceanEye de la nivel european, UE va fi în măsură să stabilească poziții europene comune cu privire la aspecte importante, cum ar fi stabilirea priorităților, identificarea lacunelor, standardele și dezvoltarea în continuare a sistemului.

Prin urmare, Comisia va propune un memorandum de înțelegere între UE și IOC, care va asigura o aliniere mai strânsă între GOOS, guvernanta europeană propusă și alianța internațională.

- **Pentru început, să contribuie la alianță în două moduri:**

Prin intermediul serviciului global de date EMODnet²³, prin extinderea mandatului EMODnet de a contribui în mod activ la fluxuri internaționale de date *in situ* privind mediul marin mai reziliente;

Prin intermediul unei acțiuni specifice în valoare de 50 de milioane EUR în cadrul actualului program Orizont Europa pentru a consolida sistemul global de observare *in situ* a oceanelor.

Comisia va analiza, împreună cu statele membre, modul în care UE poate sprijini în continuare observarea globală a oceanelor printr-o mai bună coordonare și o mai mare previzibilitate financiară pe termen lung.

²² <https://www.un.org/bbnjagreement/en>.

²³ Achiziții publice de 12 milioane EUR. https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/wp-call/2026-2027/wp-9-food-bioeconomy-natural-resources-agriculture-and-environment_horizon-2026-2027_en.pdf.

2.2. Sprijinirea dezvoltării capacităților la nivel mondial

Un sistem global solid de observare a oceanelor este esențial pentru țările și regiunile cele mai vulnerabile la schimbările climatice și oceanice, în special pentru statele insulare mici în curs de dezvoltare (SIDS) și pentru țările cel mai puțin dezvoltate (LDC), care se află în prima linie a riscurilor legate de schimbările climatice și de pierderea biodiversității și care au cea mai mare nevoie de economii oceanice durabile.

Participarea statelor insulare mici în curs de dezvoltare și a țărilor cel mai puțin dezvoltate la alianța internațională va asigura faptul că ele pot influența în mod semnificativ proiectarea și prioritățile sistemului global de observare a oceanelor, fără a condiționa implicarea lor de capacitatea lor internă de a finanța și de a exploata infrastructuri de observare.

În plus, UE va lua în considerare o serie de instrumente (inclusiv instrumente financiare) care ar putea fi mobilizate de UE și de alți actori pentru a sprijini în continuare observarea oceanelor la nivel mondial, în conformitate cu strategia „Global Gateway” și cu Pactul pentru Mediterana, după caz, pentru:

- **sprijinirea eforturilor statelor insulare mici în curs de dezvoltare și ale țărilor cel mai puțin dezvoltate de a-și dezvolta propriile capacități de observare**, de exemplu prin valorificarea tehnologiilor UE și prin contribuția la sistemul global de observare a oceanelor;
- **dezvoltarea în comun a instrumentelor digitale cu și pentru statele și regiunile cu capacități limitate**, asigurându-se că au acces la sprijin adaptat și la inițiative de consolidare a capacităților.

Pilonul III: Dimensiunea operațională și industrială

3.1. Operaționalizarea infrastructurii digitale

Platforma europeană Digital Twin Ocean urmărește să faciliteze accesul publicului, al antreprenorilor, al oamenilor de știință și al factorilor de decizie la cunoștințele privind oceanele. Sub rezerva politicii în materie de date care urmează să fie definită mai detaliat în Actul legislativ privind oceanele, platforma este concepută ca un bun public și, prin urmare, se propune ca ea să fie deținută de Uniunea Europeană. Prin intermediul infrastructurii sale de bază, EDITO²⁴, ea oferă o reprezentare virtuală a oceanelor, permițând accesul neîntrerupt la informații integrate și concrete privind mediul marin.

Platforma europeană Digital Twin Ocean trebuie să valorifice **capacități digitale operaționale fără precedent, inclusiv calculul de înaltă performanță, inteligența artificială și infrastructurile avansate de cloud**, pentru a prelucra și a analiza volume mari de date oceanice și pentru a efectua simulări complexe și scalabile în toate domeniile, de la procese fizice la sisteme socioecologice. Ea integrează date istorice și în timp real din surse multiple, inclusiv sateliți, senzori, modele numerice și chiar dispozitive personale, de exemplu prin aplicațiile pentru telefoane inteligente. Depășind cu mult limitele monitorizării, platforma le

²⁴ <https://www.edito.eu/>.

permite utilizatorilor să exploreze scenarii de tipul „ce ar fi dacă” („what if”), simulând impactul potențial al diferitelor opțiuni de politică, scenarii/traectorii de încălzire climatică sau activități economice înainte de luarea deciziilor. Cu toate acestea, în prezent lipsesc infrastructurile digitale dedicate care să furnizeze capacitățile de calcul ce îndeplinesc cerințele operaționale ale serviciilor digitale oceanice.

Prin urmare, Comisia propune:

- **să sprijine dezvoltarea în continuare a platformei europene Digital Twin Ocean (DTO), astfel încât aceasta să fie pe deplin operațională cel târziu până în 2030**, ca serviciu public pentru europeni și ca ofertă pentru restul lumii, eventual prin integrarea sa în serviciul marin Copernicus și prin asigurarea interoperabilității și a sinergiei cu Destination Earth, HPC, infrastructurile în cloud și de IA;
- **să elaboreze un plan comun cu inițiativele relevante** (în special Copernicus și Destination Earth) pentru dobândirea unor capacități adecvate de calcul de înaltă performanță, adaptate pentru a răspunde cerințelor lor operaționale și pentru a contribui la sistemul oceanic digital și la ecosistemul mai larg de modelare a sistemului terestru;
- **să ofere sprijin pentru cercetare și inovare în vederea dezvoltării unor aplicații europene specifice ale DTO pentru politici** atât pentru sectorul public, cât și pentru cel privat, bazându-se, de asemenea, pe componentele DTO existente, cum ar fi aplicațiile-cadru de modelare Blue2 ale CE;
- **să dezvolte nodul tematic marin al Cloudului european pentru știința deschisă (EOSC)²⁵, ca o componentă a EDITO**, asigurând interoperabilitatea datelor privind oceanele cu alte noduri EOSC tematice;
- **până în 2030, să operaționalizeze pe deplin continuumul digital de la izvor la mare** care stă atât la baza Pactului privind oceanul planetar, cât și a Strategiei europene pentru reziliența în domeniul apei, prin dezvoltarea unor modele cuplate între Copernicus, platforma europeană Digital Twin Ocean și Destination Earth și prin crearea unor conectori standardizați cu sursă deschisă pentru a reduce decalajul față de sistemele digitale locale pentru apele interioare;
- **să faciliteze dezvoltarea de servicii în aval** pentru public și părțile interesate de la nivel local, în special prin sprijinirea demonstratorilor, a prototipurilor, a specificațiilor tehnice comune și a formării pentru a sprijini strategiile de reziliență, a fundamenta planurile de conservare a biodiversității și a facilita contribuțiile datelor generate la nivel local, inclusiv prin intermediul științei cetățenești;
- **să fie în continuare conștientă de nevoile regiunilor ultraperiferice și ale insulelor UE, ale țărilor cu venituri mici și ale statelor insulare mici în curs de dezvoltare** și să exploreze dezvoltarea unor servicii adaptate, a formării specifice și a sprijinului pentru accesul la infrastructurile UE și utilizarea lor pentru dezvoltarea propriilor capacități.

²⁵ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-research-and-innovation/our-digital-future/open-science/european-open-science-cloud-eosc_en.

3.2. Consolidarea inovării și a bazei industriale a Europei în domeniul observării oceanelor

Cunoștințele sunt un activ esențial. În contextul creșterii riscurilor climatice, al interdependenței maritime și al concurenței geopolitice, capacitatea de a explora oceanele a devenit un activ strategic.

Deși niciun studiu cu autoritate nu consolidează toate activitățile relevante în cadrul unei singure categorii de observare a oceanelor, diferite studii indică faptul că **piața mondială anuală de observare a oceanelor valorează între 10 și 20 de miliarde EUR**, cu o rată de creștere anuală compusă de aproximativ 5-10 %. Acest lucru servește unui ecosistem de afaceri mult mai mare, în valoare de 40-90 de miliarde EUR, în care Statele Unite dețin cea mai mare parte^{26,27}.

Pentru UE, a deveni lider mondial în domeniul tehnologiilor de observare a oceanelor este, prin urmare, **o alegere economică și geopolitică** fundamentală și un imperativ strategic pentru reziliență și competitivitate într-un context geopolitic în schimbare rapidă.

Se va acorda o atenție deosebită start-upurilor și întreprinderilor în fază de extindere din domeniul „deep tech” care dezvoltă soluții revoluționare în senzori, sisteme autonome, servicii cu valoare adăugată bazate pe date și produse de date, inteligență artificială și gemeni digitali. În conformitate cu strategia sa privind start-upurile și întreprinderile în fază de extindere, Comisia va depune eforturi pentru a sprijini tranziția de la cercetare la piață, îmbunătățind accesul la finanțare și utilizând achizițiile publice pentru a stimula cererea și a accelera implementarea, eventual prin medii de testare în materie de reglementare²⁸.

Prin urmare, politica de inovare va combina impulsul tehnologic cu dezvoltarea bazată pe cerere. Tehnologiile de observare a oceanelor trebuie să răspundă unor nevoi industriale, de politică și de reglementare clar stabilite, inclusiv prin adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora, conformarea cu legislația de mediu, securitatea și apărarea, pescuitul și acvacultura, monitorizarea biodiversității, zonele marine protejate, protecția infrastructurii offshore, siguranța maritimă, transporturile, turismul și energia offshore. Alinierea cercetării, a reglementărilor și a cererii de pe piață ar accelera implementarea și ar ajuta întreprinderile europene să surprindă piețele emergente în ceea ce privește monitorizarea eficientă din punctul de vedere al costurilor și autonomă, informațiile privind oceanele bazate pe IA și sistemele spațiale oceanice integrate.

²⁶ Studiul din 2021 intitulat „*Uptake of new technology for ocean observation*” (Actualizarea noilor tehnologii pentru observarea oceanelor), contractul de servicii EASME/EMFF/2020/3.1.16/SI2.833154-SC08. Valori actualizate și îmbunătățite vor rezulta din contractul de servicii în curs intitulat „*Study on the competitiveness of EU sustainable blue economy sectors: focus on ocean observation technologies*” (Studiu privind competitivitatea sectoarelor economiei albastre sustenabile a UE) CINEA/EMFAF/2025/3.5/Lot2/02/SC10/4500128122 contract-cadru de punere în aplicare nr. CINEA/2021/OP/0011 – LOT 2.

²⁷ *The Ocean Enterprise 2015-2020: A study of U.S. New Blue Economy business activity* (Întreprinderea oceanică 2015-2020: un studiu al activității comerciale a noii economii albastre din Statele Unite).

²⁸ De exemplu, prin clarificarea și facilitarea activităților de observare a oceanelor cu risc scăzut în zonele economice exclusive, prin reducerea barierelor administrative, cu respectarea deplină a drepturilor suverane și a jurisdicției statelor de coastă în temeiul Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării (regimul de cercetare științifică marină).

Considerațiile privind dubla utilizare și securitatea de la stadiul conceperii vor face parte integrantă din această abordare. Pentru a consolida conștientizarea situației din domeniul maritim, în special în ceea ce privește securitatea maritimă, mobilitatea militară și legătura dintre climă și apărare – protejând în același timp infrastructura subacvatică critică și dezvoltând arhitecturi de date securizate, este necesar să existe tehnologii reziliente și fiabile. Prin integrarea securității cibernetice, a conformității și a interoperabilității în proiectarea sistemelor, UE se poate poziționa ca furnizor mondial de soluții sigure și responsabile de informații privind oceanele, abordând, printre altele, nevoile parteneriatelor în materie de securitate și apărare.

Întrucât actorii răuvoitori exploatează din ce în ce mai mult tacticile din zona gri, de la atacuri cibernetice și sabotaj la acțiuni străine de manipulare a informațiilor și ingerințe străine, inclusiv dezinformare, capacitățile solide de observare maritimă – de la spațiu la fundul mării – sunt esențiale pentru detectarea, descurajarea și atenuarea riscurilor înainte să se transforme în perturbări sistemice. Prin îmbunătățirea mecanismelor de monitorizare și de schimb de informații în timp real, UE își poate consolida autonomia strategică, contracarând în același timp ingerințele hibride care urmăresc să exploateze vulnerabilitățile din domeniul maritim și sporind reziliența împotriva amenințărilor cinetice și necinetice.

Noul Fond european pentru competitivitate, în sinergie cu următorul program Orizont Europa, va oferi un sprijin neîntrerupt inovatorilor europeni, de la cercetare și inovare la implementare și pentru tehnologiile relevante pentru observarea oceanelor, în conformitate cu ambiția vizionară propusă. Sinergiile și complementaritățile măsurilor din cadrul programelor de cheltuieli relevante ale UE pentru politica de observare a oceanelor vor fi urmărite în conformitate cu obiectivele lor de politică și cu guvernanta lor.

În consecință, Comisia propune:

- **promovarea unui parcurs coerent de la inovare la investiții**, în conformitate cu ambiția vizionară propusă;
- **stabilirea priorităților pentru observarea oceanelor în strategia sa de cercetare și inovare pentru oceane și apă** și consolidarea parcursului investițional, de la cercetarea fundamentală la inovare și extindere;
- **utilizarea analizei prospective strategice a CE²⁹** pentru a sprijini dezvoltarea unui sistem solid și rezilient;
- **angajarea a 30 de milioane EUR pentru o provocare tematică a Consiliului European pentru Inovare privind tehnologiile de observare a oceanelor**, în cadrul programului de lucru Orizont Europa pentru 2027, pentru a pregăti principalele căi de inovare în vederea mobilizării investițiilor în perspectiva OceanEye.

²⁹ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/strategic-foresight-eu_en.

Pilonul IV: Parteneriate strategice, educație și competențe, cultură și asumarea responsabilității la nivelul societății

4.1. Intensificarea colaborării cu inițiativele private, naționale și internaționale

Dincolo de alianța internațională, inițiativa OceanEye va construi în mod proactiv parteneriate strategice cu actori privați, programe naționale și inițiative internaționale pentru a consolida coerența și impactul global al observării oceanelor, inclusiv în contextul parteneriatelor pentru securitate și apărare care au o componentă de securitate maritimă sau în regiuni-cheie, cum ar fi regiunea arctică.

Prin alinierea investițiilor și a priorităților, inițiativa va mobiliza capacitățile naționale și infrastructurile de cercetare, promovând în același timp colaborarea cu industria. Un exemplu notabil este **Mission Neptune**, o inițiativă internațională lansată recent de guvernul francez pentru a accelera explorarea oceanelor de adâncime.

În plus, recent lansata comunitate de cunoaștere și inovare în domeniul apei³⁰ (EIT Water) din cadrul Institutului European de Inovare și Tehnologie construiește un ecosistem european puternic de inovare în jurul inovării în domeniul apei și al oceanelor. El va contribui la obiectivele inițiativei prin reunirea celor mai importante întreprinderi, centre de cercetare și universități pentru a oferi educație antreprenorială, cercetare bazată pe inovare și activități de sprijin pentru întreprinderi.

Activitățile filantropice existente care promovează protecția și/sau conservarea oceanelor, de exemplu prin intermediul zonelor marine protejate, ar putea fi consolidate printr-o componentă de observare și/sau explorare pentru a le face mai eficace și mai strategice. Inițiativa OceanEye va mobiliza în continuare filantropii, va promova implicarea socială și va spori vizibilitatea internațională, în special prin brandingul comun, recunoscând că observarea constantă a oceanelor necesită un sprijin societal amplu, precum și investiții publice. Pentru a spori vizibilitatea OceanEye, va fi dezvoltată o **etichetă** pentru toate infrastructurile care contribuie la inițiativă. Prin mecanisme de coinvestiții și programare coordonată, inițiativa OceanEye va crea un ecosistem de încredere în care actorii publici și privați vor colabora pentru a prezenta observații constante, inovare și servicii operaționale.

4.2. Conectarea europenilor la oceane: observarea oceanelor ca modalitate de a conecta oamenii și de a inspira angajamentul și acțiunile civice

Atunci când este transpusă în acțiuni semnificative, observarea oceanelor poate influența modul în care europenii înțeleg, apreciază și se raportează la oceane. Pentru a încuraja asumarea colectivă a responsabilității de către societate, inițiativa OceanEye va dezvolta o puternică dimensiune educațională, culturală și de informare, care să creeze punți între știință,

³⁰ Axându-se pe sectoarele apei, marin și maritim și pe ecosisteme.

antreprenoriat, artă, educație și societate. Comisia va explora – de exemplu, în cadrul noului Bauhaus european – dezvoltarea unor linii de acțiune care să conecteze arta, cultura și știința oceanelor pentru a scoate observarea oceanelor din laboratoarele offshore sau din tablourile de bord digitale și pentru a o aduce în spațiile publice, porturi, muzee și orașe de coastă din întreaga Europă. Scopul va fi nu numai de a comunica știința, ci și de a cultiva imaginația, empatia și gestionarea comună.

Observarea oceanelor este, de asemenea, o sursă de locuri de muncă de înaltă calitate și de inovare. Prin prezentarea parcursurilor profesionale și prin conectarea educației cu industria, Comisia va sprijini dezvoltarea unei forțe de muncă calificate, capabile să susțină poziția de lider a Europei în economiile albastre și digitale, inclusiv prin intermediul unei **strategii albastre de reînnoire a generațiilor** în 2027. Se va pune accentul pe competențele interdisciplinare care creează legături între știință, tehnologiile digitale, inginerie și comunicare.

Inițiativa OceanEye va consolida și mai mult cunoștințele în domeniul marin prin mobilizarea coaliției **EU4Ocean**³¹, care a îmbunătățit cunoștințele europenilor cu privire la oceanele și apele noastre începând din 2020, precum și a altor rețele științifice și educaționale, cum ar fi Network of European Blue Schools, Forumul Youth4Ocean, Atlasul european al mărilor, Coaliția „Educație pentru climă” și rețeaua eTwinning de pe Platforma europeană pentru educația școlară.

În consecință, Comisia propune:

- **lansarea laboratorului „Noul Bauhaus european pentru comunitățile oceanice, costiere și insulare”**, care urmărește să coreleze observarea oceanelor cu arta, proiectarea și implicarea civică și să aducă cunoștințele privind oceanele mai aproape de societate. Acest lucru ar putea lua forma unor instalații itinerante, evenimente publice sau colaborări cu muzee, artiști, instituții de cercetare, rețele culturale și societatea civilă, transpunând datele privind oceanele în experiențe accesibile și semnificative și promovând o legătură mai puternică între europeni și mare și transformând observarea oceanelor într-un instrument civic și cultural;
- **aducerea observării oceanelor în educație, în special, pentru copii și tineri prin intermediul EU4Ocean**, făcând din observarea oceanelor tema generală a activităților EU4Ocean din 2027 și sprijinind astfel obiectivele inițiativei OceanEye. Prin intermediul unei **Săptămâni de observare a oceanelor** în școli, al proiectelor „European Blue Schools” și al proiectelor pentru tineret, al campaniilor de sensibilizare, al unui grup de lucru tematic și al premiilor dedicate #MakeEUBlue, EU4Ocean va sprijini și va recunoaște inițiativele care combină datele privind oceanele cu educația și implicarea publicului. În colaborare cu UNESCO, EU4Ocean va găzdui o școală de vară în care tinerii din Europa și din afara acesteia pot învăța despre observarea oceanelor și se pot implica direct în aceasta;
- **promovarea locurilor de muncă bazate pe cunoaștere și a competențelor** legate de tehnologiile oceanice, știința datelor, operațiunile maritime și monitorizarea mediului, cu un accent deosebit pe sprijinirea profesioniștilor din domeniul oceanelor aflați la

³¹ https://maritime-forum.ec.europa.eu/theme/ocean-literacy-and-blue-skills/ocean-literacy/eu4ocean-coalition_en.

începutul carierei, inclusiv prin intermediul educației profesionale în domeniul maritim. Aceste eforturi vor fi completate de programe de mentorat și de stagii EU4Ocean pentru tinerii interesați de cariere legate de oceane, precum și de ateliere specifice în cadrul principalelor evenimente emblematice europene, cum ar fi Săptămâna europeană a tineretului, Zilele europene ale oceanelor și Ziua maritimă europeană;

- **lansarea unor campanii anuale de comunicare în colaborare cu flota de nave de cercetare a UE**, pentru a deschide navele de cercetare către public în porturile europene.

V. Accesul la finanțare și investiții

Finanțarea anuală necesară pentru atingerea nivelului de ambiție al inițiativei OceanEye a fost **estimată la de trei până la patru ori nivelul actual al investițiilor**. Au fost identificate nevoi semnificative de investiții pentru a susține și a îmbunătăți rețeaua de observare *in situ* a oceanelor, pentru a dezvolta instrumente digitale pentru integrarea cunoștințelor și pentru a sprijini investițiile continue în cercetare în vederea dezvoltării în continuare a serviciilor.

Pentru a răspunde acestor nevoi de investiții, este necesar să se utilizeze în mod coordonat finanțarea actuală și viitoare din partea UE, precum și măsuri naționale și acțiuni de atragere a capitalului privat pe durata întregului parcurs de investiții pentru inovație. Instrumentele specifice de consiliere, de stabilire de contacte și de flux de proiecte, cum ar fi BlueInvest³² și consilierea BEI în cadrul Platformei de consiliere InvestEU³³, pot facilita accesul la resurse și pot crea condiții favorabile pentru finanțarea proiectelor.

Cu toate acestea, există în continuare lacune esențiale:

- infrastructurile de observare *in situ* ar trebui să devină operaționale, partajate și conforme cu standardele de calitate și cu specificațiile tehnice comune. De asemenea, sunt necesare infrastructuri digitale operaționale specifice;
- sistemele de observare a oceanelor se caracterizează printr-o finanțare pe termen scurt, bazată pe proiecte de cercetare, în timp ce investițiile substanțiale necesare pentru consolidarea capacităților tehnologice sunt rare și nu au orizonturi de timp bine definite. Este necesară o finanțare operațională pe termen lung pentru a asigura funcționarea continuă a sistemelor și pentru a consolida rețelele de observare (de exemplu, sistemele legate la cheu din zonele de adâncime și monitorizarea biologică);
- finanțarea din partea UE este fragmentată, cu norme și calendare distincte, ceea ce duce la o previzibilitate limitată și la o coerență strategică insuficientă. Propunerea pentru următorul cadru financiar multianual vizează abordarea acestei fragmentări;
- implicarea sectorului privat este limitată, în special în domeniile cu cheltuieli ridicate cu capitalul, cum ar fi vehiculele subacvatice autonome și constelațiile de sateliți, precum și sprijinul insuficient pentru standardizarea și interoperabilitatea datelor, ceea ce împiedică ambiția platformei europene Digital Twin Ocean.

³² https://maritime-forum.ec.europa.eu/theme/investments/blueinvest_en.

³³ https://investeu.europa.eu/investeu-programme/investeu-advisory-hub_en.

Începând din 2026 și 2027, Comisia va mobiliza resursele disponibile și instrumentele existente în sprijinul inițiativei OceanEye.

Pentru a sprijini parcursul de la inovare la investiții, **Comisia va analiza modul în care întreaga sa gamă de instrumente poate funcționa cel mai bine împreună, în sinergie și complementaritate.** Orizont Europa va urmări să sprijine în continuare cercetarea și activitățile demonstrative revoluționare și, în cadrul Consiliului European pentru Inovare, va sprijini inovatorii cu risc ridicat și cu impact ridicat.

Următorul cadru financiar multianual ar putea contribui la sprijinirea obiectivelor inițiativei OceanEye, inclusiv prin Fondul european pentru competitivitate (FEC) propus. Planurile de parteneriat național și regional ar putea sprijini pescuitul, acvacultura, activitățile marine și Pactul european privind oceanul planetar.

Comisia invită statele membre să își sporească sprijinul pentru observarea oceanelor și să alinieze bugetele naționale la prioritățile UE, asigurând o finanțare stabilă pentru îmbunătățirea seriilor de observare pe termen lung.

Statele membre sunt, de asemenea, încurajate:

- **să extindă programele naționale de observare a oceanelor,** să alinieze bugetele naționale de cercetare marină la prioritățile UE și să asigure o finanțare stabilă pentru seriile de observare pe termen lung;
- **să promoveze achizițiile publice de servicii de observare a oceanelor,** de exemplu prin achiziții înainte de comercializare pentru a stimula inovarea în furnizarea în timp real de date privind mediul marin pentru agențiile publice;
- **să promoveze parteneriatele dintre industrie și mediul academic,** de exemplu prin încurajarea agențiilor naționale de inovare să sprijine incubatoarele de tehnologie oceanică și laboratoarele vii, inclusiv testarea planoarelor autonome în condiții reale.

Concluzii

Observarea oceanelor și lanțul valoric al cunoașterii mediului marin sunt esențiale pentru durabilitate, competitivitate, reziliență, autonomie strategică și securitate. Cu toate acestea, în Europa și la nivel mondial, observarea oceanelor este fragmentată, se confruntă cu constrângeri de finanțare și cu lacune în materie de date și este lipsită de eficiență și de angajament operațional. Aceste provocări sunt exacerbate de un context geopolitic în schimbare, care creează riscuri de dependență strategică.

Inițiativa OceanEye este un efort strategic al UE de a realiza un sistem european operațional cuprinzător de observare a oceanelor.

Prin dezvoltarea și mobilizarea în continuare a întregii game de parteneriate, infrastructuri și active de cunoaștere a mediului marin aflate la dispoziția sa, UE își poate asigura autonomia strategică în ceea ce privește observarea oceanelor, infrastructura, datele și serviciile de informare, recunoscând în același timp dubla sa utilizare, și se poate poziționa ca partener mondial de încredere și lider bazat pe valori în cooperarea internațională.

Viitoarea propunere legislativă referitoare la un act legislativ privind oceanele va dezvolta un lanț valoric european solid, integrat și multidisciplinar al cunoașterii mediului marin –

transformând datele în acțiune și știința în soluții pentru toți. Acest lucru va consolida competitivitatea ecosistemului industrial european pentru tehnologiile de observare a oceanelor și serviciile centrate pe utilizator.

Comisia va colabora cu celelalte instituții ale UE, cu statele membre, cu părțile interesate și cu partenerii internaționali pentru a pune în aplicare acest sistem operațional, parteneriatele și guvernanta care se află în centrul inițiativei OceanEye.